

Länsstyrelsen i Skåne län
Miljöavdelningen
205 15 Malmö

1. Dikes- eller torrlägningsföretag

Namn på diknings- eller torrlägningsföretaget	
Härnestsgräften, möjligen del av nedre Helgeåns regleringsföretag	
Berörda fastigheter	
Härnestad 1:3 samt samfällighet Härnests by (ursprung 1808), en snutt av Härnestad 44:1	
Socken	Kommun
Åhus	Kristianstad

2. Kontaktperson för dikningsföretaget (sökande)

Namn		
C4 Teknik, VA-avdelningen		
Adress	Postnummer	Ort
Kristianstads kommun	291 80	Kristianstad
Telefon bostad	Telefon dagtid	Mobiltelefon
Kundnummer (gäller lantbrukare)	E-postadress	

3. Annan kontaktperson/entreprenör

Namn					
Michael Dahlman, t f VA-chef					
Adress		Postnummer		Ort	
Telefon bostad	Telefon dagtid		Mobiltelefon		
	044-13 57 98		0733-13 57 98		
Kundnummer (gäller lantbrukare)	E-postadress				
	michael.dahlman@kristianstad.se				
Sökanden är (sätt x i någon av följande rutor)	Markägare	Entreprenör	Konsult/ombud	Arrendator	Dikningsföretag
	☒	☐	☐	☐	☐

4. Nuvarande markanvändning i närområdet (markområden som berörs av dike, schaktmassor m.m.)

Aker/vall	Kultur-/naturbetesmark Vid inloppet (liten yta)	Skogsmark
Öppen vattenyta	Annan markanvändning Gräsyta använd som vändteg	

5. Rensningsmetod

Grävning Grävmaskin	Rensskopa	Slåtterskopa
Annan rensningsmetod		

6. Bottenförhållanden

Finsediment Finsediment	Sand Eroderad sand	Grus
Sten	Annat	

7. Vad ska rensas bort?

Sediment Möjligen någon bank	Växtlighet Vass med rotfilt	Annat (ange vad)
---------------------------------	--------------------------------	------------------

8. Dominerande vegetation på slänterna

Träd X	Buskar	Gräs
Lös jord (utan vegetation)	Annat	

9. Dikessläntens sluttning

1:1 ☒ (S)	1:2 ☐	1:3 ☐	1:4 ☒ (N)	Annat
---	------------------------------	------------------------------	---	-------

10. System i vilket vattnet går vidare

Namn på bäck/å/sjö Helgeåns gamla åfåra till Åhus		
Maximalt vattendjup i meter 1,6	Medelvattendjup i meter Ca 0,8	Lägst vattendjup i meter 0,5
Maximalt vattenflöde i kubikmeter per sekund okänt	Medelflöde i kubikmeter per sekund okänt	Lägst flöde i kubikmeter per sekund Troligen nära noll

11. Tidigare rensning

När rensades aktuell sträcka senast? Entrepr 1981, av kommunen	enör	Telefon
Adress		

12. Projektets genomförande

Beräknad tidpunkt för rensningsarbetenas genomförande (ungefärligt datum) augusti-september 2011		
Var kommer rensmassorna att läggas upp/bredas ut i området? (Markera på bifogad karta) Norr om Graften, på kommunens mark (vändtegar) + en liten mängd söder om, vid inloppet		
Vad ska massorna användas till? Huvudsakligen vass med rotfilt som får kompostera		
Maximalt vattenflöde i kubikmeter per sekund okänt	Medelflöde i kubikmeter per sekund okänt	Lägsta flöde i kubikmeter per sekund nära noll

13. Fiske

Har kontakt tagits med berörd fiskevårdsförening? Ja, de tycker det är ok	
Om ja, ange kontaktpersonens namn och telefonnummer Hans Welin 0733-58 07 73	
Ange antal hektar för utläggning av rensningsmassorna Fläckvis på en sträcka på ca 1000 m, ca 4000 m ²	Ange massornas volym i kubikmeter Cirka 4000

14. Dispens från fridlysningsbestämmelserna i 4-9 §§ artskyddsförordningen (2007:845)

Finns det arter i vattendraget som skyddas av artskyddsförordningen?	Ja ☐	Nej ☐
Om ja, ska en ansökan om dispens från artskyddsförordningen (2007:85) skickas in tillsammans med anmälan. I informationens del (se ovan) hittar du vilka underlag dispensansökan måste innehålla. Ansökningsblanketten hittar du på länsstyrelsens hemsida under blanketter/naturvård.		

15. Övriga allmänna intressen som berörs

Strandskyddsområde Utmed Graften och Helge å	Biotopskyddsområde	Skyddsområde för vattentäkt
Natur-/Kulturresevat, naturvårdsområde, naturminne eller Natura 2000-område, etc. Ramsar-område, Natura 2000, riksintresse för naturvård		
Bedöms det uppenbart att fisket inte skadas? Ja	Bedöms det uppenbart att allmänna intressen inte skadas? Ja	

16. Kompletterande information (kan även bifogas på separat papper)

17. Bilagor som ska bifogas anmälan

- 1) Översiktskarta med angiven skala och norrpil som tydligt visar vilket område som berörs
- 2) Detaljerad karta med angiven skala och norrpil där följande utmärks:
 - ☐ berörd sträcka
 - ☐ rensningsbehovet
 - ☐ rensningsmassornas placering
- 3) Särskilt motiv för rensningen
- 4) Ansökan om dispens från artskyddsförordningen (behövs enbart i fall det finns arter i vattendraget som skyddas av artskyddsförordningen)

För att underlätta länsstyrelsens handläggning bör fotografier över aktuellt vattenområde bifogas anmälan. Med fotografier som underlag kan handläggningstiden förkortas.

18. Underskrift

Ort och datum Kristianstad 15/8 2011	Namnförtydligande MICHAEL DATUMAN
Namnunderskrift Michael Dehe	

Rensning av delar av Härnestsadsgraftern

Genom flera motioner och medborgarförslag ställs krav på Kristianstads kommun att göra något åt den översta delen av Helgeåns gamla åfåra till Åhus, den så kallade Härnestsadsgraftern. Vassen har successivt ökat sin utbredning så nu är det svårt för småbåtar att kunna passera genom denna sträcka.

Kommunens intresse är främst att göra det möjligt för naturinriktade turistbåtar (Flodbåten/Landskapet JO Safaritur) och grundgående småbåtar att kunna ta sig från Helgeåns huvudfåra till Åhus. Det finns ingen ambition om att öka flödet, öka djupet eller liknande utan endast att ta bort hindrande vass. Samråd om åtgärderna har gjorts med turistbåtarnas ägare.

Biosfärkontoret Kristianstads Vattenrike ansökte 2010 om bidrag från Länsstyrelsen bland annat för att göra en sådan försiktig restaurering. Kommunen avsatte å sin sida 200 000 kronor för projektet. Länsstyrelsen kunde dock inte prioritera bidrag till denna åtgärd. Kommunen försöker nu gå vidare på egen hand för att se om pengarna kan räcka till det allra nödvändigaste. Tekniska nämnden/C4 Teknik har fått i uppdrag att genomföra arbetet.

C4 Teknik och biosfärkontoret har handlett ett examensarbete på Högskolan i Kristianstad som haft som syfte att bättre klargöra problematiken och lämpliga åtgärder för Härnestsadsgraftern. Tyvärr blir inte examensarbetet klart till sommaren 2011, men ett utkast finns tillgängligt. C4 Teknik har gått igenom preliminära resultat och åtgärdsförslag med författaren. Utifrån detta underlag är C4 Teknisk ambition att försöka genomföra en försiktig borttagning av hindrande vass och någon sedimentbank under tidig höst 2011.

Kommunen äger stränderna utmed den mest västra delen av Härnestsadsgraftern, som också är den sträcka där det är mest problem. Själva Graften tillhör en samfällighet med ursprung i Härnestsads by. Eventuellt kan Nedre Helgeåns

regleringsföretag ha ansvar för Härneshadsgraftern och C4 Teknik har därför informerat regleringsföretaget. Inget svar har erhållits hittills. C4 Teknik bedömer att eftersom Härneshadsgraftern inte har betydelse för avvattningen av Helge å finns inget intresse hos regleringsföretaget att vidta åtgärder här, särskilt som kommunen redan beslutat och avsatt medel för åtgärderna.

Sträckan har inventerats flera gånger både till fots och med båt. Härneshadsgraftern börjar bli ganska väl beskuggad av träd på den södra sidan, vilket hämmar vassen utmed den södra kanten. Fem partier har identifierats där vassen blockerar nästan hela bredden av Graftern. Se bifogad kartsnitt/flygfoto. Tre partier är tämligen små, vid inloppet, en bit nedströms inloppet samt öster om bron. Två partier är stora.

Avsikten är att gräva upp vass och rotfilt med grävskopa huvudsakligen från den norra sidan. Här verkar det som om kommunens mark används som vändteg. Gräsvegetationen är trivial. Det går troligen att nå den mesta vassen mellan befintliga träd. Vassen kan läggas upp på kommunens mark ovanför slänten för kompostering. Arrendatorn har gett sitt godkännande.

Söder om Graftern är naturvärdena betydligt större. De träd som håller på att växa upp, mest al, är mycket angelägna att skydda för att skugga Graftern och stabilisera slänten som här är ganska brant. Ambitionen är att utöka den stängsel som bara finns längst österut att omfatta hela sträckan fram till inloppet, för att skydda träden och slänten mot erosionsskador som orsakas av betesdjuren. Detta beror dock på om det kommer att finnas medel till det. Bortgrävning av vass kommer inte att ske från denna sida, med undantag längst västerut vid inloppet där det är svårt att komma åt norrifrån på grund av sankare mark och stängsel. Även längst österut, öster om bron över Graftern, kommer grävningen att ske söderifrån, men på denna sida vägen har naturbetesmarken upphört och större naturvärden saknas.

Information om projektet finns på kommunens hemsida www.kristianstad.se/graftern.

Inför grävningsarbetena kommer information att ske till samfälligheten via annons i tidningen, samt till grannar och arrendatorer.

Bilder från Härneshadsgraftern augusti 2011

Vy av Graften västerut från bron

Direkt öster om bron. Avsikten är att gräva bort vassruggen närmast i bild.

Gräsremsan norr om Graften. Avsikten är att låta grävmaskinen arbeta härifrån och lägga upp materialet här.

Bild från sträckan strax väster om bron. Här finns en smal öppen vattenfåra och kraftig vassvegetation utmed den norra stranden.

Bild längre västerut. Där skuggande träd saknas blir igenväxningen nästan total.

Inloppet till Graften från huvudfåran. Inloppet är nästan igenväxt.

1. Vass som täpper igen inloppet. Måste grävas upp söderifrån pga fastare mark och hindrande stängsel på norrsidan. Ca 200 m²

2. Vass cirka 300 m², går förhoppningsvis att nå norrifrån

3. Vass i anslutning till kraftledningen, cirka 1000 m²

4. Större område med vass, cirka 2500 m². Ev sediment vid den gamla bryggan till fågeltornet.

5. Liten hörna med vass i svängen. Ca 100 m². Läggs på södra sidan

